

Friluftsförbundet, Uddevalla lokalavdelning lämnar härmed kommentarer och förslag utifrån Uddevalla kommuns **Samråd för Översiktsplan 2022**

Vi utgår i kommentarerna från vår förenings breda verksamhet med ledarledda aktiviteter - men också från ett allmänt perspektiv på folkhälsa, allmänhetens möjligheter till en rik och aktiv fritid genom friluftsliv samt ett inkluderande förhållningssätt som inte enbart stärker möjligheterna för redan vana utövare.

Uddevalla 2021 08 14

Friluftsförbundet, Uddevalla lokalavdelning

/ Hans Rengman, Ordförande

FRILUFTSFRÄMJANDET
UDDEVALLA

Nonnens väg 11B, 451 50 Uddevalla
friluftsframjandet.se/uddevalla

Allmänt

Planen lyfter fram de stora värden som vår natur har, med tystnad, biologisk mångfald och utrymme för invånarnas aktiva fritid. Uddevalla kommun kan ta ett tydligare initiativ genom ett varsamt tillvaratagande av befintliga resurser. De immateriella värden som är generationsöverskridande bör inte riskeras/ställas mot kortsiktiga materiella insatser och oåterkalleliga beslut. Samhällsvärdet av folkhälsa, nya möjliga framväxande intressen, besöksnäringar etc bör också tas med som grund för framtida utveckling.

Allemansrätten har sedan länge varit skyddad i grundlagen - även om tolkning av ansvar och rättigheter har varit föremål för diskussion och stundtals skapat motsättningar mellan grupper i samhället. Det är viktigt att Allemansrätten som sådan, frågan om strandskydd, skogsbruk etc samt andra infrastrukturella exploateringar/förslag behandlas i ett större och långsiktigt perspektiv.

I Friluftsförbundets verksamhet har alltid frågan om Allemansrätten varit viktig. Såväl när det gäller möjligheterna att vistas i markerna, som att respektera och sprida kunskap om det ansvar som detta medför.

Att Allemansrättens betydelse finns tydligt markerade som en ambition i den kommunala översiktsplanen ger mycket stora värden för folkhälsa, allmän förståelse och kunskap om natur och kultur, samvaro med markägare etc, och genom trygga individers möten med andra i naturen.

Ett stort antal **naturreservat** finns inom kommunen - där de stora områdena på Herrestadsfjället och Bredfjället ger oss en unik "vildmark". I naturreservaten - med biologisk grund eller för friluftslivets behov - och på övrig kommunal skogsmark, bör Uddevalla vara en föregångare när det gäller ett framsynt skogsbruk.

Nuvarande skötselplaner bör ses över i de fall där andra metoder än de i dag vanliga kan skapa andra eller nya värden. En hög ambition i dessa frågor kan utnyttjas för en mer hållbar utveckling - och sannolikt bidra till att Uddevallas naturområden lockar besökare utifrån.

En översyn bör också beakta det ökade intresse för friluftsliv som vi sett de senaste åren, och det ökade tryck som finns. Det gäller även infrastrukturella insatser för åtkomst och tillgänglighet. Det kan handla om kollektivtrafik, parkering, skyltning och annan information, etc. Men även möjligheter att till

fots eller med cykel lätt kunna flytta sig inom sitt område – så att tillgången i vardagen är enkel.

Vi medverkar gärna i samtal och verksamhet som leder till att fler kan möta naturen med mindre slitage.

Ett väl fungerande **strandskydd** är viktigt, både i sig själv och i ett större sammanhang. Det handlar om mer än en balans mellan privat äganderätt och allmänhetens tillgång till naturområden.

Två tydliga markeringar finns i planen:

*... **det** rörliga friluftslivets behov prioriteras och tillkommande anläggningar eller bebyggelse ska lokaliseras så att passager till, från och längs strandskyddsområden tillgodoses.*

*... **det** ställas krav på inventeringar av naturmiljön och/eller den allemansrättsliga tillgängligheten vid prövning av dispenser eller upphävande av strandskydd.*

Det bör därför vara i kommunens intresse att hitta långsiktiga lösningar som inte låser framtida utveckling genom beslut där effekterna inte är möjliga att återställa. Alltför stora ingrepp i strandskyddet kan innebära permanenta konsekvenser som motverkar samhällets gemensamma strävan till ett gott liv för alla invånare.

Den **varsamhet** som vi uppmanar till gäller allmänt inom kommunen, och särskilt i kommunens natur- och kulturresevat där en framsynt helhetlig hantering ser ett längre medborgarperspektiv och därmed ett ökat samhällsvärde för Uddevalla kommun som attraktiv boende- och besöksort.

Att planen är "*... ett kommungemensamt styrdokument för samtliga förvaltningar och bolag ...*" uppskattas i synnerhet som kommunen även tagit fram en Friluftsförbundet med motsvarande övergripande utgångspunkt.

Det stimulerar då även till ett ökat ansvarstagande inom föreningslivet för att alla ska vara medvetna även om ansvar och respekt. Vi ser naturliga möjligheter till bred samverkan i denna kunskapsförmedling.

FRILUFTSFRÄMJANDET
UDDEVALLA

Nonnens väg 11B, 451 50 Uddevalla
friluftsfremjandet.se/uddevalla

Lokalförsörjning

Det kommunala helhetsperspektivet är en god utgångspunkt för flexibel användning av kommunala lokaler för att möjliggöra samnyttjandet inom och mellan kommunala verksamheter, andra aktörer och civilsamhället. Detta är relevant även när det gäller föreningslivets lokaler i allmänhet.

Vi ser att det finns både behov och tillgängliga lokaler. Tillsammans kan kommunens och föreningarnas lokaler bilda en gemensam bank för att främja föreningsliv och ideell verksamhet. En översikt över lokaler, storlek och tillgänglighet är en god resurs - många gånger med ett mervärde utöver de basala funktionerna.

Som en illustration kan vår egen situation tas. Uddevalla lokalavdelning saknar ibland mellanstora, centrala lokaler och löser det genom kontakt med andra föreningar och studieförbund. Samtidigt vårdar vi ett antal stugor på Herrestadsfjället som uppskattas för den fina miljön de tillför, och som kan nyttjas även av andra föreningar. Sådan samverkan kan breddas och utvecklas.

Om kartverktyget och planen

Vi uppskattar att Uddevalla kommun är tydliga redan i förordet, där det noteras att "... ska vi uppnå en hållbar utveckling tillsammans med medborgare, näringsliv, föreningar och civilsamhälle ..."

Översiktsplanens digitala form ger en bra möjlighet att ta del av innehållet, och det är positivt att omgivande kommuner finns med i kartverktyget - för att relatera till helheten i vårt närområde – vår verksamhet följer inte alltid kommungränsen.

För Friluftsförbundet och andra föreningar med verksamhet i naturen - till lands och på vattnet - vore det bra om även marin information genom sjökort kan visas som ett lager eller som bakgrund för att förstå infrastrukturfrågor där land möter vatten i allmänt till ett rörligt lokalt friluftsliv på vattnet.

Sjökortet bör utöver som ett beslutsunderlag i ÖP även finnas tillgängligt i karthanteraren på <https://karta.uddevalla.se> - som en resurs för friluftslivet.

Noteras även att endast en liten del av Friluftsförbundets vandringsleder - t ex på Herrestadsfjället - finns med i kartverktyget på <https://karta.uddevalla.se>.

Strategisk markberedskap

Det är viktigt med långsiktiga beslut i samverkan - när det gäller mark och naturtillgång. I planen bör även friluftslivet lyftas när kommunen säkrar strategisk mark.

De etiska värdena av en hållbar livsstil är viktiga för god folkhälsa. Utöver de allmänna värdena går det att tillsammans med föreningslivet hitta områden där gemensamma initiativ kommer till nytta. Framförallt genom kontaktnät och stimulans - för en gemensam medvetandehöjning.

Friluftsförbundet läser med glädje att *"kommunen verka för att de delar av Herrestadsfjället och Bredfjället som är klassade som tysta områden, så långt som möjligt skyddas mot framtida störningar"*.

Angående vindkraft och kommunens vindkraftsplan kan vi notera att utbyggnadsförslaget i den tidigare vindkraftsplanen avsågs med hänsyn till Riksintresse för friluftsliv i området. Det är viktigt att det tydliga stöd för friluftslivet och de tysta områdena, som finns i förslaget till översiktsplan fortfarande finns med när Vindkraftsplanen återkommande revideras så att inte motsättningar skapas mellan dessa värden.

Friluftslivets värde i skolan

Friluftsförbundet erbjuder möjlighet till landets förskolor och skolor att driva en anpassad pedagogisk verksamhet, med inriktning på utepedagogik och friluftsliv.

Genom den egna modellen **I Ur och Skur**, drivs förskolor både i Friluftsförbundets egen regi och genom licens.

FRILUFTSFRÄMJANDET
UDDEVALLA

<https://www.friluftsfremjandet.se/detta-gor-vi/forskolor-och-skolor/i-ur-och-skur/>.

Genom **Skogsmulle i förskolan** kan kommunala och fristående förskolor driva en riktad och läroplansgrundad pedagogisk verksamhet.

<https://www.friluftsfremjandet.se/detta-gor-vi/forskolor-och-skolor/skogsmulle/>.

Gården Åslån – och kommunens naturskola – kan på nytt utvecklas till ett pedagogiskt centrum för utepedagogik, och andra aktiviteter och vi tror att en långsiktig plan för skolans verksamhet och de närliggande naturområdenas skötsel är viktig. Här bjuder vi in till förnyad samverkan.

Vi välkomnar Uddevalla kommun att höja ambitionerna inom området, och att inom översiktsplanens områden underlätta för förskola och skola att integrera utepedagogik mm i verksamheten.

Grön infrastruktur

Viktig för att allmänt gott boendeklimat - och i många fall en bra grund för utveckling av ideell verksamhet inom t ex friluftsliv och folkhälsa. Naturvärden är viktiga på så många plan att det är viktigt för alla oavsett egen aktivitet i föreningar etc.

Kopplingen mellan vatten och land måste beakta även de allmänna perspektiven kring tillgänglighet.

Tillgänglighet till vildmark som våra fjällområden, men också nära områden som strandpromenader, badstränder och möjlighet till aktiviteter som paddling är viktiga för möjlighet till olika former av rörelse och rekreation i närmiljön.

Viktigt är också att Byfjorden, Ljungskileviken och andra liknande områden kan rymma såväl nyttotrafik till sjöss som friluftsliv på hemmaplan, t ex genom att lämpliga iläggsplatser och annan infrastruktur underlättas etc. Utöver vattenområdena till havs finns ett antal sjöar och vattendrag med både rekreations- och naturvärden.

FRILUFTSFRÄMJANDET
UDDEVALLA

När ”natur- och friluftslivsområdets naturvärden, upplevelsevärden och sociala värden inventeras och sambanden mellan dem analyseras” och andra insatser inom Mark- och vattenanvändning - Natur och friluftsliv ska planeras kan Friluftsförbundet bidra med vår kunskap inom området.

FRILUFTSFRÄMJANDET
UDDEVALLA

Nonnens väg 11B, 451 50 Uddevalla
friluftsframjandet.se/uddevalla